

Sotsiaaldemokraadid

Igaüks loeb!

JANIKA
USIN: 226

tahan, et Põlva
oleks kodu, kus
on hea elada
kõigil
lk 6

AHTI
BLEIVE: 227

volikogu töö
peab olema
sisuline, mitte
vormitäide
lk 8

Kanepi valla-
vanema kandidaat

155

**Aigi Salundi-
Galitsin**

Põlva valla-
vanema kandidaat

225

Maris Neeno

Räpina valla-
vanema kandidaat

101

Diana Salf

Kolm valda – üks Põlvamaa

Lahenda
RISTSÕNA ja
võida reis!

Anti Allas: vajame Põlvamaale kindlat ja energilist eestkõnelejat

Kallid Põlva valla elanikud! Eestit on räsitud viimastel aastatel mitu kriisi, mis on kagueestlaste elujärjele eriti keeruliselt mõjunud ja meie inimeste usku oma kodukohta räsitud. Väliste teguritega on peaaegu võimatu võidelda – need tuleb lihtsalt võimalikult väikeste kaotustega üle elada. Et seda võimalikult lihtne oleks teha, peab meie eestkõnelejal – omavalitsuste juhtidel – jätkuma tarkust ja tahtmist külvata usku paremasse honsesse.

Loomulikult peab see usk olema palistatud selgete eesmärkide, suure töökuuse ja pingutusega nende elluviimisel. Kui elanikud näevad, et nende juhid vaatavad optimistlikult honsesse ja tegutsevad sihikindlalt, siis kogukond liitub tasapisi ning ühisel jõul tehakse imet. See on hea tunne. Just sellist tunnet sain ma kogeda 9,5 aasta jooksul Võru linna juhtides.

Kunagi vaatasid võrokad Põlva suunas positiivse kadedusega, kuna selles väikeses linnakeses kõik kuidagi eriliselt edenes. Praegu aga paistab, nagu oleks põlvamaalaste enesusk hoobi saanud: osad vallajuhiidki näivad lootuse kaotanud olevat ja vaatavad igatsevalt Tartu poole. See aga ei vii kohaliku kogukonda edasi ja mõjub halvasti kogu Kagu-Eestile. Rõhutan seda, kuna soovin, et Kagu-Eestis oleks palju oma valla kogukondade eest viimase veretilgani võitleva vaimuga omavalitsusjuhte, kellega koos seljad kokku panna ja päälüüa meie eluõiguse eest ühiselt seista.

Selleks tuleb teil eelolevatel valimistel leida endi seast tugev ja energiline juht, kes on valmis seda rasket koormat kandma. Neid häid kandidaate on kindlasti mitmeid, kuid julgen ka omalt poolt ühte soovitada. See ei ole pelgalt toetusavaldus erakonnakaaslasel, vaid põhineb minu tugevusel inimesi hästi tunnetada – oskus, mis on mulle ka seni edu toonud. Näen suurt potentsiaali, et Maris Neeno võiks kujuneda Põlvamaa rahva kindlaks ja jõuliseks eestkõnelejaks. Noor, tegus, enesekindel ja mis kõige olulisem – päriselt ka meie piirkonna eest südant valutav inimene. Olen temaga oma Riigikogus oldud aja jooksul tööalaselt kokku puutunud ja mulje on väga lootustandev. Siseminister Lauri Läänemetsa nõuniku ja ka sotside juhataste liikmena on ta alati julgelt välja astunud regionaalpoliitiliste ideede eest, kirjeldades täpselt meie kandi inimeste elujärge ja ootusi. Näiteks oli Marisest minule suur tugi meie piirkonda toetava n-ö Robin Hoodi meetme rakendamisel, mis annab järgnevatel aastatel ka Põlva vallale märkimisväärsed lisavahendid kohalike teenuste pakkumiseks.

Kokkuvõtteks soovin teile, armsad Põlva valla inimesed, arukaid valikuid oma tuleviku kujundamisel. Võrokad soovivad teile vaid head, sest üksnes koos suudame oma hääle maksma panna.

Maris Neeno: Põlva vald, mis elab. Vallavanem, kes kuulab

225

Maris Neeno
Tulevane Põlva
vallavanem

Mõnikord ma küsin endalt – kas Põlva vald on koht, kus järgmise põlvkonna noored saavad oma unistused teoks teha? Mitte Tallinnas või Tartus, vaid siin – kodus.

Olen sündinud ja kasvanud Põlvamaal. Siin käisin koolis, siin olid ka minu esimesed töökohad malevarühma juhi ja noorsootöötajana. Siin õppisin tundma kogukonda, mida ma armastan. Iga kord, kui olen siit ära olnud, tahan ma tagasi. Täna tahan ma ka tagasi anda.

Lõpetasin 2024. aasta kevadel viis aastat kestnud õpingud Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas. Kooli kõrvalt töötasin aastaid Põlva vallas noortega ning kolm aastat tagasi asusin tööle siseminister Lauri Läänemetsa nõunikuna. Praegu tegutsen advokaadibüroos juristina ning olen Põlva maakonna sotsiaaldemokraatide juht. Panin sotsiaaldemokraatide valimisnimekirjad kokku kõigis kolmes Põlva maakonna vallas. Mul on nägemus sellest, kuidas kogu Põlva maakond, sealhulgas Põlva vald, võiks areneda. Samuti on mul energia, soov ja teadmised seda teha. Ma soovin saada Põlva vallavanemaks ning seista Põlva valla inimeste heaolu eest.

Põlva vallas on olemas kõik eeldused: loodus, lasteaiad, koolid, sportimisvõimalused ja kogukond. Aga mida pole, on kindlus. Kindlus, et siin leidub töökohti, taskukohaseid kodusid ja juhtimist, mis ei ole pelgalt valitsemine, vaid hoolimine. Põlvamaa vajab ausust, läbipaistvat ja inimestest lähtuvat juhtimist.

Põlvamaa Arenduskeskus peaks olema piirkonna mootor, mitte pelgalt koht, kuhu "omadele" töökohti leida. Meil on vaja arenduskeskust, mis toob siia projekti- raha, investeeringuid, töökohti ja uusi võimalusi. Vajame Põlvamaale oma kutseõppekeskust, kaasaegset tööstusala, kvaliteetset kodulähedast tervishoidu, igasse külla ulatuvat kiiret internetti ja valda, mis ei vaata pealt, vaid aitab kaasa. Elva ja Võru on ju head näited sellest, kui tahe ja fookus on paigas, saab päriselt asju HÄSTI teha.

Maakondlikult vajame julgust teha teistsugust regionaalpoliitikat. Mitte juhuslikke investeeringuid või võimuvõimude järgi jagatud rahastust, vaid pika plaaniga Põlvamaa tulevikku. Põlvamaa peab olema tuntud oma loodusrikuse ja tegusa kultuurikalendri poolest: Intsikurmu ja teised festivalid; külapoed, mis on avatud; ööjooksud ja spordipeod; parimad päevakeskuste programmid eakatele. See peab olema suurepärane paik väärikaks vananemiseks, kuid ennekõike parim koht elamiseks kogu elukaare vältel.

Tahan, et Põlva vald oleks koht, kus otsuseid ei tehta kabinetivai-

kuses, vaid koos inimestega; kus volikogu istungid on avalikud ja otsused inimestele arusaadavad; kus igas piirkonnas toimuvad kohtumised ja inimesed tunnevad, et neid on kuulnud. Vald, kus elu käib igas nurgas – Põlvas, Ahjal, Tilsis, Vastse-Kuustes, Kiumas, Holvandis jne.

Aitab juhtimisest, mida tehakse positsiooni pärast ning algab juhtimine, mis on inimeste ja arengu pärast.

CV

- 27-aastane
- Lõpetanud Põlva Gümnaasiumi
- Töökogemus Põlva vallas noorsootöötajana, Noorte Tugila spetsialistina, malevarühma juhina
- Põlva noorte heaolu saadik
- Lõpetanud Tartu Ülikoolis bakalaureuse- ja magistrõpingud õigusteaduses
- Töötanud siseminister Lauri Läänemetsa nõunikuna
- Praegu töötan advokaadibüroos juristina
- Järgmine töökoht? Põlva vallavanem!

Gitlin Kütt: iga noor on väärtuslik – Põlva peab investeerima tulevikku

239

Gitlin Kütt

Võru Noortekeskus
MTÜ, tegevjuht

Mina olen põline põlvakas ja aktiivse Himmaste kogukonna liikmena soovin, et see kogukond areneks. Kandideerin, sest mulle läheb korda, mis minu koduvallas toimub ja näen, et siin on vaja muutusi. Mulle on hingelähedased noored ja pean vajalikuks seista selle eest, et nende omaalgatus oleks toetatud, noored oleks kaasatud neid puudutavates teemades ja otsustes, tunnustatud ning saanud võimaluse mitmekesisele haridusele.

Huviharidus peaks olema kõigile noortele kättesaadav. Noorsootöötajad ja õpetajad peavad olema väärtustatud. Noorsootöö edendamiseks ja õpetajate toetamiseks on palju erinevaid võimalusi, mida Põlvas pole veel rakendatud. Kõik saab alguse inimestest. Inimesed algatavad muutusi ja viivad neid ellu, aga selleks vajavad nad turvatunnet ja peavad tundma end väärtustatuna.

Põlva on piisavalt lähedal Tartule, et sobida elupaigaks peredele, kes soovivad rahulikumat elukeskkonda, kuid samal ajal käia linnas tööl. Põlva vallas on omad võlud, mis noori peresid siia elama meelitavad. Meil

on vaja omavalitsust, mis on kodanikule, kogukonnale ja ettevõtjale koostööpartneriks. Praegu on selles veel arenguruumi. Meil elab palju hakkajaid ja tegusaid inimesi ning tegutsemas on aktiivseid kogukondi, kuid neid pole piisavalt kaasatud. Ma olen külastanud erinevaid riike ja näinud, kuidas väikestes kogukondades tegutsetakse. Meil on veel palju õppida. Investeerides noortes ja inimestesse, kes noortega tegelevad, hoiame kokku raha tulevikus. Iga noor on väärtuslik ja nendest sõltub, kuidas me 20 aasta pärast elame. Selleks, et Põlva oleks parim paik põlvest põlve, tuleb tegutseda täna!

CV

- Sünniaeg: 24. jaanuar 1977
- Olen sündinud, kasvanud ja elan Himmaste külas Põlva vallas
- Kaks täisealist poega
- 2009–2019 MTÜ Rosma Haridusselts, juhatuse liige ja majandusala juhataja
- Alates 2019 MTÜ Võru Noortekeskuse tegevjuht
- Õppinud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias huvijuht-loovtegevuse õpetajaks, Tartu Ülikooli mikrokraad soorituspsühholoogias.
- Alustasin septembris õpinguid TÜ magistriõppes haridusinnovatsiooni erialal
- MTÜ Himmaste ja külaelu edendaja, taastava õiguse vabatahtlik
- Hobideks on küpsetamine, lugemine ja eneseareng

Timo Varik: teeme nii, et noored tahaksid Põlvasse jääda!

Olen sündinud, kasvanud ja oma kodu rajanud Põlvas. Oma igapäevaleiva teenin naaberomavalitsuses maa- ja ehitusosakonna juhatajana. Puhkamiseks ja vaba aja sisustamiseks olen aga jäädavalt valinud Põlva. Enim meeldib mulle toimetada kultuurivaldkonnas, olles rahvatantsurühma Põlva Päntajalad rühmavanemaks ning Põlva Indiaci Klubi mängijast eestvedajaks.

Olen kuulunud Põlva valla volikokku ka varem, kuid viimased kaheksa aastat panustasin ennekõike oma kodu rajamisele ja tütre kasvatamisele. Kui mulle suve alguses tehti ettepanek kandideerida Põlva valla volikokku, lubasin otsuse langetada pärast oma suviseid suurprojekte – laulu- ja tantsupidu ning indiaci maailmameistrivõistlusi. Selle aja jooksul tabasin end aga üha enam mõtlemast Põlva valla teemadele ning suve lõpuks tundsin, et soovin kindlasti kaasa rääkida valla eduloos.

Olles 18 aastat töötanud erinevates kohalikes omavalitsustes ehitus- ja ruumiplaneerimise valdkonnas, siis loomulikult usun, et minu kogemused Põlva valla

edukamaks kujundamisel omavad suurt väärtust. Rahvatantsuga tegeledes olen saanud külastada peaaegu kõiki Põlva valla külasid, näinud sealseid entusiastlikke kogukonna sädeinimesi ja kuulnud nende rõõme ja muresid. Olen veendunud, et Põlva valla tugevus peitub just iga küla elujõulisuses ning sellesse tuleb panustada.

Olen suur rahvakultuuri ja spordi entusiast ning usun, et just selles valdkonnas on Põlvas veel palju arenguruumi. Jooksuradadel olen tajunud, kui olulised on inimeste jaoks kergliiklusteed ja metsarajad. Samal ajal oodatakse traditsiooniliste spordialade kõrvale ka uusi ja atraktiivseid võimalusi ning väljakuid.

Kandideerin volikokku, sest tean, et minu kogemustest on kasu valla targal ja eesmärgipärasel juhtimisel. Soovin leida lahendusi, et mitmekesistada Põlva noorte liikumisvõimalusi ning tuua spordielu rohkem värskust ja valikuid.

CV

- Sünniaeg: 3. august 1984
- Eesti Maaülikool, loodusvarade kasutamine ja kaitsmine, magistrikraad
- Kambja Vallavalitsus, maa- ja ehitusosakonna juhataja
- Maailma parima tütre isa
- Huvialadeks rahvatants, indiaci, jooksmine, kalastamine ja korilus

228

Timo Varik

Maa- ja ehitus-
osakonna juhataja,
Kambja
Vallavalitsus

233

Külli Vardja: koht, kus elame, olgu elamisväärne nii endale kui ka teistele

Olen kasvanud Ahja järvesilmade ja väärrika mõisapargi kõrval ning tean, mis hoiab kogukonda koos: järjepidevus, rahulik elurütm ja käealutuses teenused. Õppisin Friedebert Tuglase nimelises Ahja koolis ning Tartu Ülikooli Viljandi kultuuria-kadeemias. Olen töötanud lasteaias, koolis, kultuurivaldkonnas ja raamatukogudes. Minu südameasjaks on Tuglase muuseumi elus-hoidmine.

Usun, et maapiirkonna tulevik algab haridusest: lasteaid ja kool peavad olema kodu lähedal, et igal lapsel oleks tugev stardikoht. Sama tähtis on kultuur – oma lugusid ja pärandit tuleb edasi anda, sest ilma selleta ei näe me, kuhu minna.

Pikad aastad raamatukogudes on kinnitanud minu usku, et eestlane on lugemisrahvas. Raamatukogud on meie aja südame-tunnustus – nad ei küsi palju, kuid pakuvad rohkem, kui sageli oskame oodata. Seetõttu seisn kindlalt raamatukogude, kogukon-nakeskuste ja kohalike algatuste toetamise eest.

Valimistel soovin tugevdada haridusvõrku ja arendada kultuuritaristut üle Põlvamaa. Nii saavad ootustest reaalsed muutused.

PS: Lugemise abivahendid ja soovitusel on Põlvamaa raamatukogudes kõigile – piiramatult.

235

Lillia Raik: soovin, et Põlva oleks tugeva kogukonnaga kodukoht

Lillia on elanud 18 aastat Põlvamaal Suurmetsas, kus koos abikaasaga kasvatab kolme tublit last.

Ta on Suurmetsa ja Säkna küla-vanem, töötab toitlustuse kutse-õpetajana ning õpib Tartu Ülikooli magistrantuuris kogukondade arendamist. Vabal ajal tantsib Mooste naisrühmas ning juhendab noortekeskuste ja naiste klubide kokandusringe.

“Soovin, et Põlva vald oleks koht, kus noored tahavad elada ja pere luua – turvaline, toimiva taristu, hea töö ja tugeva kogukonnaga kodukoht,” avaldas Lillia Raik.

Anti Rütli: elu maal ei tohi hääbuda – see on väärtus põlvest põlve

Põlva vallaga olen sügavalt seotud – mitte ainult elukoha, vaid ka oma töö, pere ja väärtuste kaudu. Olen kogu elu elanud Põlva vallas ja vähemalt viiendat põlve Kiuma küla elanik. Tean, kui tähtis on, et ka väiksemate külade ja kogukondade hääli oleks volikogus kuuldav. See peab kõlama sama valjult kui vallakeskuse oma. Otsused ei tohi sündida kusagil kaugel laua taga, vaid koostöös inimestega, keda need kõige enam puudutavad.

Tegutsen iga päev OÜ Põlva Agro kuivatijuhina. Ettevõtte kuulub põllumajanduskon-terni Agrone, mis on Põlva valla kultuurielu suurtoetaja. Lisaks olen FIE-na aktiivne põllumajandusettevõtja. Usun, et põllumajandusel on kogukonnas oluline roll. Soovin, et maaelu ei hääbuks, vaid kehtaks edasi põlvest põlve. Soovin, et minu lapsed ja nende eakaaslased näeksid elu maal mitte kui ajutist etappi, vaid elujõulist, väärtus-likku ja tulevikku vaatavat valikut. Olen juba alustanud oma teadmiste ja kogemuste edasiandmist nooremale põlvkonnale ning näen rahuloleva sü-damega, kuidas see vilja kannab, ede-neb ja töötab.

Olen abikaasa, kolme täiskasvanud lapse isa ja värske vanaisa. Teen kõik selleks, et elu maal kehtaks ning mu

lapsed ei valiks linnaelu, vaid teaks, et ka koduvald vajab noort ja haritud põlvkonda. Minu tugevuseks on hea tehniline taip ja talupojatarkus, analüüsivõime ja matemaatika.

Vabal ajal tegelen tervisespordiga, olen korduvalt osalenud nii Tartu kui ka Võhandu maratonil.

CV

- Sündinud 20. mai 1971
- Lõpetanud Tihemetsa Sohvoostehnikumi ja Eesti Põllumajandusülikooli, agronoomia eriala
- OÜ Põlva Agro kuivatijuht
- Kiuma külavanim (2012-2023)
- MTÜ Püsivus juhatuse liige
- Põlva Vallavolikogu liige aastast 2009

245

Anti Rütli
OÜ Põlva Agro,
kuivatijuht

Seisan selle eest, et:

- Põlva valla arendamine toimuks terviklikult, mitte ainult keskuse põhiselt;
- valitsemine oleks aus ja läbipaistev;
- kogukonnad oleksid valla juhtimisse paremini kaasatud;
- maapiirkondade elukeskkond paraneks, tagatud oleks teede korrashoid, teenused ja turvalisus.

Tiia Johanson: Põlvamaa vajab tugevat keskust ja elujõulisi külasid

Elu maapiirkonnas on rikka-lik ja väärtuslik, kuid selle hoidmine ei saa jääda ainult kohalike inimeste õlgadele. Kui riik ja omavalitsus ei toeta taristu, teenuste ja kogukonnaelu arengut, hakkab elu äärealadel hääbuma. Mina usun, et Põlva vald peab ole-ma paik, kus elu on võimalik ja turvaline igas eas inimesele – lastest eakateni.

Olen kasvanud ja elanud Põlvamaal kogu oma elu. Minu kodu on vaid viie kilomeetri kaugusel Põlva linnast. Puskaru suunas puudub praegu turvaline kergliiklustee ning sellest tulenevalt muutub rattaga või jalgsi liikumine ebatavaliseks. Seepärast seisn selle eest, et rajataks kergliiklusteid, mis looksid mugava ja turvalise ühenduse külade ja valla keskuse vahel. See on väike, aga väga oluline samm, mis annab kindlustunde paljudele peredele.

Põlva valla külates elavate inimeste heaolu ei tohi jääda tahaplaanile. Kui tahame, et noored tunneksid sidet kodupaigaga ja tuleksid tulevikus siia tagasi, peab elu maal olema atraktiivne ja pere-sõbralik. See tähendab toimivat huviharidust, kogukonnakeskusi ja tegevusi, mis ühendavad inimesi. Külaelu ei peaks sõltuma ainult vabatahtlikest entusiastidest. Kogukond vajab tuge, et pakkuda noortele sportimis- ja huvitegevust ning eakatele võimalust koos käia.

241

Tiia Johanson
Lõuna-Eesti
Hooldekeskus AS,
hooldaja

Tean omast kogemusest, et kogukonna eestvedamine nõuab pühendumist ja visadust. Olen 15 aastat olnud aktiivne MTÜ Tännassilma Kähri Puskaru juha-tuse liige ning sellest kuus aastat vedanud kolme küla elu külavane-mana. See töö näitab, et kui inimesed saavad tuge, sünnivad head ideed ja kohalik elu õitseb. Kogukond saab palju ära teha, kuid külates hästi toimiva elu eelduseks

on vallavalitsuse tugi nende ettevõt-mistes ning paremad võimalused teenuste ja taristu kättesaadavusel.

Soovin, et Põlva vald oleks koht, kus on hea elada igal põlvkonnal - kus noored saavad kvaliteetset haridust ja huvitegevust, pered saavad kasvatada lapsi turvalises kesk-konnas ning eakad väarikalt vana-neda. Kui loome võrdsed võima-lused kõigile, siis jäävad inimesed maale elama. See tähendab ka pre-

CV

- Sünniaeg: 23. juuni 1978
- Sündinud ja kasvanud Põlvamaal
- Abielus, kolme lapse ema
- Töötan Kanepi Kodus
- 15 aastat olnud MTÜ Tännassilma Kähri Puskaru juhatuse liige ja aktiivne kogukonnaelu edendaja
- Kuus aastat olnud Tännassilma, Kähri ja Puskaru külavanim
- Üheksa aastat olnud käsitööselt Rukkiilli eestvedajana
- Minu südameasi on edendada elu maapiirkondades
- Seisan noorte ja eakate heaolu eest
- Hindan kogukonnatunnet ja koostööd
- Põlvamaa sädeinimene 2018
- Hobideks on aiandus, käsitöö, kokkamine

maid liikumisvõimalusi, kaasaegset taristut ja kogukonna ettevõtmiste toetamist – ainult nii sünnib tugev vald, mis kasvab ja areneb koos oma inimestega

Elujõuline ja sidus Põlvamaa ei ole pelgalt unistus, vaid siht, mille nimel tuleb tegutseda. Seisan selle eest, et elu maal oleks väärtustatud ning igal lapsel oleks põhjust öelda: “Siia ma tahan kunagi tagasi tulla.”!

Põlva valla valimislubadused:

- 1 Põlva vald vajab juhtimist, mis on aus, selge ja inimeste poolel. Me ei lepi tagatubade kokkulepete ega „omade“ eelistamisega.
- 2 Taastame noortevolikogu ja kaasame aktiivseid kogukonnaliikmeid (nt külavanemaid) ning MTÜ-de esindajaid otsustusprotsessidesse.
- 3 Muudame koos naabervaldadega Põlvamaa Arenduskeskuse ja Põlvamaa Omavalitsuste Liidu funktsioonid selgemaks ja tegevuse efektiivsemaks. Paneme arenduskeskuse tööle nii, et maakonda tuleks võimalikult palju lisaraha ja ettevõtluse areng oleks toetatud.
- 4 Seame eesmärgiks luua erasektori toel kaasaegne spordikompleks koos jõusaali, sisetennise- ja padeliväljakutega. Seni aga teeme olemasoleva, Põlva linnas asuva jõusaali kiiresti korda, et see vastaks tänapäevastele vajadustele.
- 5 Tagame ühistranspordi kättesaadavuse igast valla punktist. Seisame rongiühenduste tihendamise eest Tartuga ning paneme bussi- ja rongiajad omavahel klappima. Teeme naabervaldadega koostööd, et inimesed saaksid liikuda tööle, kooli, trenni ja huviringidesse maakonnaüleselt.
- 6 Katame teistes linnades õppivate Põlva valla noorte kohapealsed sõidukulud, et säilitada noorte side koduvallaga ja hoida nende sissekirjutus ning maksutulu Põlva vallas.
- 7 Tagame igas koolimajas vajalike tugispetsialistide olemasolu: koolipsühholoogid, logopeedid, sotsiaalpedagoogid.
- 8 Taastame pensionäride jõulutoetuse.
- 9 Arendame raudteejaama ümbruse ettevõtlusele ja tootmisele sobivaks tööstusalaks.
- 10 Toetame noorte drifti-neljapäevakute korraldamist kontrollitud ja turvalistes tingimustes.

Vaata põhjalikumalt: sotsid.ee/polva

Sinu kandidaadid Põlva vallas

 <p>225 Maris Neeno Riigikogu, nõunik</p>	 <p>226 Janika Usin Päästeamet, ennetustöö osakonna juhataja</p>	 <p>227 Ahti Bleive Projektijuht, Riigimetsa Majandamise Keskus</p>	 <p>228 Timo Varik Maa- ja ehitusosakonna juhataja, Kambja Vallavalitsus</p>	 <p>229 Romet Oone Sihtasutus Põlva Sport, juhatusel liige</p>	 <p>230 Tarvo Asur Laudsepp OÜ, juhatusel liige</p>
 <p>231 Aet Olle Põlva Haigla AS Töölase- ja sotsiaalse rehabilitatsiooni osakond. Juhataja</p>	 <p>232 Mihkel Karpson Aktiivne noor</p>	 <p>233 Külli Vardja Põlva Keskraamatukogu Ahja haruraamatukogu, raamatukoguhoidja</p>	 <p>234 Hainer Kaine Põllumajandus ettevõtja, Ahja Teenus OÜ</p>	 <p>235 Liilia Raik Kutseõpetaja, Võrumaa Haridus- ja tehnoloogia keskus.</p>	 <p>236 Raimund Otsmaa Veterinaar, Põlva Agrone OÜ</p>
 <p>237 Hanna-Grete Rüütli Põlva Kool, karjäärikoordinaator</p>	 <p>238 Veiko Tigason SA Tartu Kiirabi, kiirabitehnik</p>	 <p>239 Gitlin Kütt Võru Noortekeskus MTÜ, tegevjuht</p>	 <p>240 Viljo Järvis Kaitseliit, valveüksuslane</p>	 <p>241 Tiia Johanson Lõuna-Eesti Hooldekeskus AS, hooldaja</p>	 <p>242 Eugen Kolbakov AS GoBus, bussijuht</p>
 <p>243 Keli Tubin AS Linde Gas, IT Business Process Specialist</p>	 <p>244 Külli Kolina Geverbe OÜ juhatusel liige</p>	 <p>245 Anti Rüütli OÜ Põlva Agro, kuivatijuht</p>	<p>VALIMISPÄEV: 19. oktoober 2025, kell 9–20 on avatud kõik valimisjaoskonnad ning toimub ka kodus hääletamine. E-hääletamine algab juba 13. oktoobril kell 9 ja kestab 18. oktoobril kella 20-ni. Hääletada saab ööpäev läbi aadressil: www.valimised.ee</p>		

Janika Usin: tahan, et Põlva oleks kodu, kus kõigil on hea elada

Peagi on aeg, mil saame jälle otsustada, kelle käes on meie koduvalla tulevik ja milline saab olema Põlva elu järgmise nelja aasta jooksul. Kandideerin volikogusse, sest tahan, et Põlva oleks paik, kus kõigil on hea elada – meie lastel, vanematel, vanavanematel. See ei ole pelgalt poliitika. See on minu kodu ja minu inimeste igapäevaelu.

Minu jaoks on kõige tähtsamad need väikesed, aga elutähtsad asjad, mis puudutavad meid iga päev. Kas lasteaias jätkub kohti; kas buss peatub õigel ajal, et viia vanaema arsti juurde või laps kooli; kas tee kodutalu juurde on sõidetav või peab iga vihmaga kartma, et ei pääse välja. Need on päris lood päris inimestega. Mäletan näiteks vanaema, kes kurtis, et kui buss tema küla servast enam ei läbi käi, jääbki ta üks. Sellised lood panevad mõistma, kui suur mõju on kohalikel otsustel igapäevaelule.

Imede asemel luban kuulata

Ma ei jaga valimiste eel suuri ja ilusaid lubadusi. Ma ei saa lubada imesid, aga saan kuulata oma inimesi, selgitada asju ausalt ja otsida lahendusi. Eelarvet ei jätku kunagi kõikide soovide jaoks ja inimestele tuleb põhjendada, mis on esmatähtis ja miks. Kui midagi ei saa kohe teha, tuleb tunnistada, mitte valetada. Ausus loob usalduse, milleta ei toimi ükski kogukond.

Oma igapäevatoos Päästeameti juhina tule- ja veeohutuse ning kriisivalmiduse valdkonda. See on õpetanud mulle vastutust ja arusaama, et iga otsus võib olla kellegi jaoks eluliselt tähtis. Aga minu elu ei ole ainult töö. Olen inimene nagu kõik teised – mängin indiacat, korraldan

mööbli restaureerimise kursusi ja naudin käsitööd. Nii võib vabadel hetkedel leida mind kas kudumas, sadulsepa töid tegemas või hoopis õmblusmasina tagant. Need väikesed rõõmud hoiavad tasakaalu ja annavad jõudu ka suurte asjadega tegeleda.

Kogemus, mis kõneleb

Olen elanud ja töötanud Põlvas suurema osa oma elust. 16 aastat olen seotud vallatöoga – kultuuri- ja spetsialistist kuni abivallavanemani. Olen näinud, kuidas valmib uus kool, juhtinud mitmeid haridusasutuste rekonstrueerimisprojekte, olnud ise noortele uute võimaluste käimalükkajaks ja pidanud lahendama ka erakorralisi kriise. Mul on olnud võimalus olla Harmoonika lõõtspillipeo kui lillilise lõõtsapeenra autoriks ning suure rõõmuga olen kümme aastat korraldanud omanimelist liikumisüritust „Usin jooksjä“. Olen näinud, mis teeb inimestele rõõmu ja mis tekitab muret. See kogemus on minu pagas – teadmised ja oskused, mida tahan kasutada meie kodu veel paremaks muutmiseks.

Valik, mis on päriselt oluline

Kandideerin volikogusse, sest usun, et parimat Põlva valda saab juhtida vaid koostöös. Ma ei ole inimene, kes räägib ainult valimiste ajal. Olen see, kes kuulab ja on päri-

CV

- Abielus, kaks last
- Tartu Ülikooli teadusmagistri kraad tervishoiujuhtimises ning magistriskraad liikumis- ja sporditeadustes
- 2000-2005 kehalise kasvatusõpetaja Kanepi Gümnaasiumis
- 2005-2006 haldusjuht Põlva Spordikoolis
- 2006-2021 Põlva Vallavalitsus
- Alates 2022 Päästeamet
- 2017. aastast Põlva vallavolikogu liige
- Indiacat neljakordne maailmameister, Põlva Käsitööklubi, Põlva Indiacat Klubi ja MTÜ Väärk Värk liige

selt olemas. Kandideerin ka selleks, et meie volikogus oleks rohkem naisi – näiteks 2017. aastal valiti volikokku kuus naist, kuid 2021. aastal oli volikogu 27 liikme hulgas vaid kolm naist. Väga paljud inimesed on mulle viimasel ajal öelnud, et sooviksid mind taas Põlvat juhtimas näha ja selline toetus on mulle tähtis.

Nüüd on valik sinu käes. Otsus, mis pole punktivõit ega loosung, vaid päriselt oluline.

Valik, kas usaldada inimest, kes teab, mis on meie kogukonna mured ja rõõmud ning kes on valmis neid koos sinuga lahendada.

226

Janika Usin
Päästeamet, ennetustöö osakonna juhataja

229

Romet Oone
Sihtasutus Põlva Sport, juhatusel liige

Romet Oone: teeme väljakud ja kergliiklusteed korda!

Põlva vallas on arvukalt spordi- ja mänguväljakuid, kuid liiga paljud neist on jäänud hooletusse. Katkised atraktsioonid ja korraldamata platsid ei kutsu lapsi ega tervisesportlasi. Sama mure on kergliiklusteedega – neid on rajatud, aga puudu on sidus võrgustik, mis tagaks turvalise liikumise ka pikematel vahemaadel. Uue väljaku või tee ehitamisel peab olema ka selge plaan selle hooldamiseks.

CV

- Sünniaeg 25. september 1983
- Põlvas sündinud ja kasvanud, põlvne põlvakas
- Lõpetanud Põlva Põhikooli ja Tartu Kutsehariduskeskuse (kinnisvarahooldus)
- Lõpetanud ärikorralduse spetsialisti eriala kutseõppe
- Töötanud ettevõttes Põlva Maraton spordikaubad
- Tegutsenud Põlva/ARCWOOD käsipalli meeskonna peatreenerina
- Töötan SA Põlva Sport juhatajana ja Põlva Kooli Ahja maja liikumisõpetajana

Olen viimased seitse aastat hooldanud Põlva ja Tilsa staadioni ning töötan Põlva Kooli Ahja maja liikumisõpetajana. Olen osalenud Põlva maakonna spordielus kõigil aladel – alates kergejõustikust kuni pallimängudeni – ja tean omast kogemusest, kui oluline on korras spordi- ja liikumiskeskond. Näen iga päev, kuidas hooldatud väljak või tee toob inimesed liikuma. Kui keskkond on turvaline ja puhas, tullakse sinna aina rohkem sportima ja jalutama. Sama kehtib kergliiklusteede

kohta – kui need on hooldatud ja ühendavad erinevaid kohti, saavad nii lapsed kui ka täiskasvanud liikuda muretult ja aktiivselt.

Kandideerin Põlva valla volikokku, sest tahan, et meil oleks turvalised ja korras spordi- ja mänguväljakud ning rohkem kergliiklusteid. See on investering inimeste tervisesse, kogukonna sidususe ja meie laste tulevikku. Terves kehas on terve vaim. Tervete, aktiivsete inimestega on ka Põlva vald tugevam ja rõõmsam.

Aet Olle: Põlva vald peab olema inimese jaoks

Me seisame kohalike omavalitsuste valimiste eel otsustava hetke ees. See ei ole lihtsalt järjekordne päev, vaid hetk, kus saame otsustada, millises Põlva vallas me tahame elada viie-, kümne- või kahekümne aasta pärast. Arvan, et muutused algavad meist endast – meie väärtustest, julgusest ja otsustest. Mulle ei meeldi anda tühje lubadusi. Ausus, läbipaistvus ning inimeste kuulamine on olulised ja hindamatu väärtusega.

Minu kutsumuseks on pea 30 aastat olnud sotsiaalvald, kus olen kokku puutunud paljude erinevate probleemide ja inimeste pärimuredega, mille lahendamine on olnud väljakutseks. Mulle on väga oluline aeg inimeste ärakuulamiseks ja võimalus olla nende jaoks päriselt olemas. Suure kogemuse ja teadmistepagasi sain eakate hooldekodu juhtimisel. See oli muu hulgas pidev ellujäämine, uutest kogemustest õppimine ja erinevate situatsioonide lahendamine. Kannatlikkus on oluline märksõna, mille endaga kaasa võtsin. Kannatlikkus ära kuulata ja rahulikku jääda igas olukorras. Probleeme tekitada on väga lihtne, kuid keeruline lahendada nii, et kõik osapooled rahul oleks.

Aastate jooksul olen aru saanud, kui oluline on seista meist nõrgemate inimeste heaolu ja kogukonna sidususe eest. Minu jaoks on tähtis, et meie koduvallas oleks hooliv ja toetav keskkond, kus iga inimene tunneks ennast väärtustatuna – olgu ta laps, noor, lapsevanem, eakas või abivajaja. Soovin edendada sotsiaaltööd, mis keskenduks ennetusele, ligipääse-

tavatele teenustele ja turvatunde loomisele. Usun, et üheskoos suudame kujundada valla, kus hoolivus ja koostöö on igapäevaelu loomulik osa ning igaüks tunneb end siia kuuluvana.

Aeg-ajalt tundub mulle, et Põlva vald oleks nagu ajale jalgu jäänud. Meil on küll võimalus sporti teha, huvialaringides käia, lasteaiad, üldhariduskoolid, kuid midagi oleks nagu ikkagi puudu, et noor siia jõuaks ja ka elama jääks. Noored ootavad paremaid tingimusi harrastusspordile, võimalusi töökohale, elamispinnale. Pole suur saladus, et noortel pole võimalik oma kodu soetada ning ka üüripindu Põlva vallas napib. Meil on õppida teistelt riikidelt, kus noored saavad omavalitsuselt korteri rentida, et oma eluga alustada. Sellega ei teeni KOV suurt kasumit, vaid keskendub inimeste vajadustele.

Põlva on suur omavalitsus, kus pärast väikevaldade liitumist lubati, et maainimene ei jää oma vajaduste ja võimalustega tahaplaanile. Mulle tundub siiski, et elu Põlva vallas on pigem linnakeskne. Inimene Tilsis, Ahjal, Moostes, Vastse-Kuustes ei tohi jääda tahaplaanile. Ka nendeni

peab jõudma info ja olema kättesaadavad teenused. Vald peab olema siiski inimese jaoks, mitte vastupidi.

Valimised on meie ühine võimalus luua Põlva vald, kus on hea elada, töötada ja unistada – mitte ainult täna, vaid ka homme ja ülehommene.

CV

- Sünniaeg: 1. juuli 1973
- Kolme poja ema
- Lõpetanud Tallinna Ülikooli sotsiaaltöö eriala
- Omandanud Tallinna Ülikoolis mikrokraadi andragoogikaks
- Töötanud 12 aastat Põlva Valla hooldekodu juhina
- AS Põlva Haigla tööalase ja sotsiaalse rehabilitatsiooni osakonna juht, samuti tegutsen täiskasvanute koolitajana
- Põlva valla sotsiaalkomisjoni liige
- Vaba aega sisustan looduses koeraga jalutades, mere ääres, lugedes ja perega kvaliteetaega veetes.

231

Aet Olle
Põlva Haigla AS
Tööalase- ja
sotsiaalse
rehabilitatsiooni
osakond.
Juhataja

230

Tarvo Asur
Laudsepp OÜ,
juhatuse liige

- Toetan igati, et ka väiksemates maapiirkonna koolides jätkuks kvaliteetse hariduse kättesaadavus.
- Maapiirkondades tuleb arendada spordivõimalusi.
- Hoida ja toetada tuleb külaseltside tegemisi.
- Edendada tuleb koostööd ja ühised ettevõtmisi.

Tarvo Asur: hoida tuleb kooles, külaseltses ja elu maal

Põlise põlvamaalaseks on minu kodukohaks on Vastse-Kuuste, kus olen elanud sünnist saati. Olen kahe poja isa ja vanaisa ühele lapselapsele.

Igapäevaelus olen ettevõtja juba ligikaudu 20 aastat. Minu põhitgevuseks on küttepude tootmine ja müük. Pakun tööd 12 inimesele. Ettevõtlus on mulle õpetanud järjepidevust, vastutust ja inimeste väärtustamist, mida pean vajalikuks ka kogukonna asju ajades.

Ka mina olen iga nelja aasta tagant valiku ees, kas kandideerida või mitte. Sel korral otsustasin kandideerida Sotsiaaldemokraatliku Erakonna nimekirjas. Minu number on 230.

Minu jaoks on oluline, et igal inimesel, nii maal kui ka linnas oleks, võimalik elada väärikalt ja turvaliselt. Seisan selle eest, et meie kogukonna hääl oleks kuuldav, otsused läbipaistvad ning elu maal püsiks elujõulisena. Sotsid pole praegu volikogus esindatud. Nad toovad koos kogemustega tegijatega uue hingamise ja ma loodan, et uus jõud volikogus toob uued tuuled ka Põlva valda!

Kui hoolid oma kodukohast, siis soovitan valimispäeval minna valima ja anda hääl just oma kodukoha tuntud tegijatele. Edu meile kõigile!

Ahti Bleive: kogukonna hääl peab jõudma volikogusse

227

Ahti Bleive
Projektijuht,
Riigimetsa
Majandamise
Keskus

Olen sündinud ja kasvanud Põlva vallas. Olen lõpetanud mitmeid koole ja õppinud erinevaid erialasid ning plaanin õppimist jätkata ka edaspidi. Põlvamaal olen aktiivselt seotud kogukonna- ja külaeluga arendamisega. Alates 2015. aastast olen MTÜ Põlvamaa Kodukant juhatuse liige ning Taevaskoja külavanem aastast 2006. Tänu süsteemsetele arengukavadele põhinevatele tegevustele ja koostööle tegusa kogukonnaga on Taevaskojast saanud Põlvamaa arukas küla, mis on edukalt läbinud arukate külade arenguprogrammi.

Pean väga oluliseks kehalist aktiivsust ja sporti. Orienteerumisklubi Põlva Kobras juhatuse liikmena panustan selle spordiala arengusse ja propageerimisse. Orienteerumine ühendab kahte väärtuslikku tegevust – liikumist värskes õhus ning kaardi lugemist, mis arendab omakorda nii tähelepanu kui ka mõtlemisvõimet.

Ja nüüd olulisemast. Iga nelja aasta järel olen seisnud küsimuse ees: kas kandideerida volikogusse või mitte? Ka seekord on vastus jah, kandideerin. Teen seda selleks, et meie vallas langetataks õigeid otsuseid ja kohalik elu areneks. Usun, et volikokku kandideerides peab igaüks endalt küsima, miks ta seda teeb ning kas on piisavalt aega ja taht panustada. Liiga sageli on volikogus liikmeid, kes ei süvene arutlusele olevatesse eelnõudes ega aita kaasa lahenduste leidmisele. Pole ka saladus, et mõni kandidaat on kandideerinud vaid selleks, et tuua hüvesid üksnes oma kodupiirkonnale.

Olen veendunud, et volikogu tööd saab palju tõhusamalt korraldada. Näiteks peaksid volikogu komisjonid, mis seni on peamiselt piirdunud vallavalitsuse ettepanekute läbitöötamisega, suhtlema rohkem oma valdkonna inimestega ja tooma ka ise probleemseid teemasid volikogu lauale.

Volikogus opositsioonis olles ja revisjonikomisjoni esimehe kohustusi täites olen saanud väga hea ülevaate valla tugevustest ja nõrkustest ning juhtimisvigadest. Probleemsetele kohtadele on revisjonikomisjon ka tähelepanu juhtinud, aga muudatusi pole paraku siiani tehtud. Valla arengus pean oluliseks, et suhteliselt nappi eelarvet kasutatakse targalt - nii, et rahapaigutusest oleks kasu võimalikult paljudele elanikele. Ei ole õige suunata raha kitsaid huvigruppe teenivatesse projektidesse. Viimastel aastatel on vald teinud mitmeid küsitavaid investeeringuid ja laenukoormus on oluliselt kasvanud. Omavalitsuse peamine ülesanne on tagada kvaliteetne kooli-

haridus, korras teed ja muu valla infrastruktuur, toimivad sotsiaalteenused ning arendada kultuuri- ja spordielu. Lisaks on palju teisigi vastutusvaldkondi, kuid põhitähelepanu peab olema just nimetatud põhiteemadel.

Senisest rohkem tuleb vallas panustada ettevõtluse toetamise ja arendamise, sest ainult töökohad aitavad pidurdada elanike vähenemist. Vaja on luua tingimused, mis muudaksid valla atraktiivseks ettevõtjatele. Tööstusala või tehnopargi olemasolu on hädavajalik – selles osas on peaaegu kõik naaberomavalitsused Põlvast juba ette jõudnud.

Paraku on viimastel aastatel toimunud ka valla „kaugenemine“ kodanikest, mistõttu on kohalik initsiatiiv muutunud üha olulisemaks. Sageli suudab tegus mittetulundusühing või külavanem mitmeid kohalikke tegevusi korraldada palju paremini kui vald. Seetõttu tuleb üles leida sädeinimesed ning neid toetada ja tunnustada. Õigeid ja mõistlikke valikuid meile kõigile!

Ristsõna

Õige vastuse saatjate vahel loosime välja reisi kahele Brüsselisse, võõrustajaks europarlamenti liige Marina Kaljurand.

VÕIDA REIS!

Vastused saatke 25. oktoobriks 2025.a. e-postiga: lahendus@sotsid.ee või kirja teel: Sotsiaaldemokraatlik Erakond, Toompuiestee 16, Tallinn 10137

	Kaksik-	...reaktsioon	Riigiaktsia-selts	Amper	SDE: langema peab toidu ...	...lips									
Kerge keldrita puitehitiselamu															
Meeleline himu				Meheisa ...marssal (Liivi Ordu kõrgem ametisik)											
	Esiklaps SDE au-esimees (pildil)														
2 x täht			Aitamine Lääne-Eesti vee-rohkeim jõgi												
Veregrupp		Vaata! Õise vahtkonna liige V.-Roomas				Eesti Muinsuskaitse Selts			Kelvin						
Viinamari (itaalia k.)				Maitse Järglased											
Ristamisipanema										Per annum Tamm (inglise k.)					
VASTUS															
Sirje								Naisenimi							
Veelind						Valgustatuse mootühik Jutuajamine									Korvpallur
Lennukimark			Endine näitleja ...-kiri							He, she, ... Mees (soome k.)					
North		Händikäp				Armastusjumal Kreeka täht									
							Värvus								
							Tõnu Õnnepalu alias Emil ...						Jood Suurvoistlus		
							Linnaosa			...tõlv (hundinui) Tihumeeter					
							Emane lammas				Mister				
							Samuel								
											ristsonad.ee Nuti				

CV

- Sünniaeg 11. mai 1967
- Sündinud ja kasvanud Põlvamaal
- Koolis käinud Taevaskojas, Põlvas, Rāpinas, Tartus ja Luual. Haridust täiendanud Taanis ja Inglismaal
- Hariduselt aiandusagronoom, agronoom, matkajuht ja loodusgiid
- Töökoht Riigimetsa Majandamise Keskus, valdkonnaks looduskaitse
- Taevaskoja külavanem
- Töötanud varem nii era- kui ka riigisektoris
- Põlva vallavolikogu liige, revisjonikomisjoni esimees
- Abielus. Kolme lapse isa ja ühekordne vanaisa
- Huvialad mesindus, sport (orienteerumine), matkamine